

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

islamitische basisschool 'Ikra'

**Themaonderzoek
burgerschapsonderwijs en het
omgaan met verschil in morele
opvattingen**

Datum vaststelling: 15 mei 2020

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Bevindingen	4
3.	Vervolg	6
4.	Reactie van het bestuur	7

1. Inleiding

Achtergrond

De Inspectie van het Onderwijs heeft een thematisch onderzoek uitgevoerd naar de invulling van de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap. Hierbij hebben we met name gekeken naar de bevordering van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat rond onderwerpen waarover morele opvattingen in de samenleving (sterk) uiteen kunnen lopen.

Opzet van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een bezoek aan de school, waarbij we kennisnamen van documenten en lesmateriaal, gesprekken voerden met leraren, leerlingen en de schoolleiding, en lessen observeerden. Ook heeft de school vooraf een vragenlijst ingevuld over de manier waarop de school haar aanbod voor burgerschapsonderwijs invult.

Opzet van dit rapport

Dit rapport geeft een korte weergave van de voornaamste bevindingen en maakt duidelijk of de invulling die de school geeft aan thema's waarover morele opvattingen kunnen verschillen past binnen de wettelijke kaders en of de school hierbij de basiswaarden van de democratische rechtstaat bevordert. Als het onderwijs niet voldoet aan de betreffende wettelijke eisen, geven we het bestuur een herstelopdracht. Ook kunnen we aanbevelingen geven. Tot slot hebben besturen de mogelijkheid een reactie aan het rapport toe te voegen.

De resultaten van het onderzoek voor het gehele Nederlandse onderwijs beschrijven we in een thematisch rapport dat in het voorjaar van 2020 verschijnt.

**Bestuur: Stichting Islamitisch Primair
Onderwijs Rijnmond (SIPOR)
bestuursnummer: 30731**

School: Ikra

Totaal aantal leerlingen: 417
1 okt 2019
BRIN: 27YJ

2 . Bevindingen

De invulling die de school geeft aan onderwijs rond onderwerpen waarover morele opvattingen in de samenleving (sterk) kunnen verschillen, past binnen de wettelijke eisen zoals opgenomen in artikel 8.3 WPO

Toelichting

We hebben tijdens het onderzoek geconstateerd dat het onderwijs van de school ervan uitgaat dat de leerlingen in een pluriforme samenleving opgroeien. De school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociale en maatschappelijke ontwikkeling van de leerlingen en de school heeft als doel om mee te werken aan een opvoeding van de leerlingen tot respectvolle, zorgzame en verantwoordelijke burgers; tot mensen die de waarde van de democratie weten te onderkennen en daar hun bijdrage aan willen leveren. Dit is zichtbaar in onder andere het aanbod, in de activiteiten die de school onderneemt in de buurt en de aandacht die zij heeft voor structurele verbetering van haar burgerschapsonderwijs.

Conclusie

Wij hebben in het onderzoek gelet op de invulling die de school geeft aan het onderwijs rond onderwerpen zoals: seksuele diversiteit, opvattingen over (de gelijkwaardigheid van) vrouwen en mannen, de opstelling ten opzichte van groepen die anders denken of geloven, en de opstelling ten opzichte van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de Nederlandse grondwet. Wij hebben vastgesteld dat de invulling die de school aan dergelijke onderwerpen geeft, niet in strijd is met de basiswaarden van de democratische samenleving.

Visie van de school

De school is gebaseerd op islamitische grondslag. Op basis daarvan worden onderdelen van het aanbod ingekleurd door opvattingen over seksuele diversiteit als leefwijze.

Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in de lessen over de godsdienst en levensbeschouwing waarin gesteld wordt dat een homoseksuele leefwijze niet is toegestaan, maar wel dat ze respect hebben voor mensen met een ander geloof of geaardheid.

Hoewel de vrijheid van onderwijs scholen op godsdienstige grondslag de ruimte geeft het onderwijs in overeenstemming daarmee in te richten, vraagt de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap ook bevordering van basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals de gelijkwaardigheid van mensen, verdraagzaamheid naar mensen die andere keuzes maken en de vrijheid voor ieder om dat te doen. Van scholen wordt gevraagd dergelijke basiswaarden in het onderwijs actief te bevorderen. Wij hebben vastgesteld dat dit het geval is, doordat de school in het onderwijs ook herkenbaar en actief duidelijk maakt dat andere keuzes

gemaakt kunnen worden en dat een verdraagzame opstelling naar andere mensen geboden is. Dit is gebleken tijdens de verschillende gesprekken. In de lessen over seksuele vorming wordt bijvoorbeeld gezegd hoe de islam over homoseksualiteit denkt en dit afwijst, maar dat het niet aan de school en leerlingen is om te oordelen en dat iedereen met respect bejegend dient te worden.

Basisschool Ikra bevordert de basiswaarden dan ook actief. Dit blijkt uit de keuze die de school gemaakt heeft in de thema's (bouwstenen) voor de godsdienstlessen. De school heeft daarnaast een doorgaande lijn in haar aanbod voor burgerschap van groep 1 tot en met groep 8. Alle activiteiten zijn gepland en de burgerschapsvormende denk- en werkwijzen zijn uitgeschreven. Eveneens heeft de Ikra een aanbod voor sociaal-emotionele ontwikkeling en maakt ze per groep gedragsplannen.

Ikra stelt dat opvattingen van de Islam niet in strijd mogen zijn met opvoedkundige of onderwijskundige uitgangspunten. Zo hoort bijvoorbeeld muziekonderwijs een plek te krijgen binnen de school en zijn afbeeldingen noodzakelijk om iets duidelijk te maken aan de leerlingen. De school vindt cultuurontwikkeling een belangrijk onderdeel van burgerschap. Ze besteedt dan ook aandacht aan drama, muziek, dansante vorming, handvaardigheid en tekenen. Vieringen (Islamitische) zijn onderdeel van het onderwijs maar Sinterklaas en Kerst worden niet gevierd. De school besteedt echter wel aandacht aan de geschiedkundige achtergronden ervan omdat "het in de multiculturele wereld van vandaag van belang is om elkaar beter te begrijpen en te respecteren". Tot slot is er een leerlingenraad waar leerlingen hun mening over de school leren uiten en bespreken leerlingen in de bovenbouw dagelijks de actualiteiten in de klas. In een enkele klas leren de leerlingen ook filosoferen.

De school geeft aan nog verdere stappen te willen maken in haar ontwikkeling voor goed burgerschapsonderwijs. Zo kan zij de doelen van de activiteiten nog beter in beeld krijgen waardoor het monitoren of deze doelen ook worden behaald eenvoudiger is.

3. Vervolg

De bevindingen uit dit onderzoek leiden niet tot vervolgoedradten.

4. Reactie van het bestuur

Wij hebben van het bestuur geen reactie ontvangen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

